

فارسی نهم : درس نهم/ راز موفقیت

تاریخ ادبیات

--خواجه نصیرالدین توسی

از علمای بزرگ ریاضی، نجوم و حکمت ایران در قرن هفتم و مشهورترین تالیف ایشان: **اخلاق ناصری**

--ابوریحان بیرونی

ریاضی دان و فیلسوف ایرانی (۳۶۲ - ۴۴۰ هـ . ق)

چندسال در گرگان در دیار « قابوس بن وشمگیر » به سر برد و کتاب « **آثار الباقیه** » را به نام آن پادشاه تالیف کرد.

چندی با دانشمندان هندی مصاحبت و هم نشینی داشت . مواد لازم را برای تالیف کتاب « تحقیق ماللهند » فراهم آورد و یکی از آثار باارزش ایشان: **التفهیم**

معنی: واژگان مهم درس « راز موفقیت»

لوح: وسیل ای شبیه تخته که شاگردان قدیم بر روی آن می نوشتند. لوح/ محضر: جای حضور ، درگاه
مناظره: بحث و گفت و گو برای به کرسی نشاندن حرف و اثبات آن/ فروزان: تابان ، درخشان/ فراست: هوشمندی ،
زیرکی باطنی/ فام: پسوندی است برای رنگ ، رنگ/ سیم: نقره، پولی که از جنس نقره باشد./ سیمگون: نقره گون،
نقره ای رنگ / بی کران: بی پایان ، نامحدود

معنی واژگان مهم آخرین پرسش

واپسین: آخرین / رنجور: دردمند، بیمار، آزرده/ رمق: نیرو ، توان/ فقیه: دانا، عالم مذهبی، دانشمند دینی/ مقطع:
بریده بریده/ تمنّا: درخواست ، خواهش/ تعرّض: حالتی از اعتراض به خود گرفتن/ جاهل: نادان/ شیون: ناله و زاری
تندیس: پیکره، مجسمه

بررسی بیت آغازین فصل

چو خواهی که نامت بود جاودان مکن نام نیک بزرگان نهان

چو: اگر (حرف ربط وابسته ساز)

جاودان : همیشگی، پیوسته ، باقی ، مخفف جاویدان

بیت دارای سه جمله است.

معنی: اگر می خواهی که نام تو در جهان ماندگار بماند، نام انسان های خوب را زنده نگه دار .

مفهوم کلی: کوشایی و تلاش در بزرگداشت نام بزرگان

برخی از آرایه های متن (راز موفقیت)

وجود خواجه نصیر به درخت تشبیه شده است : «**تشبیه**» درخت وجود نصیر الدین پربرتر می شد»

به تشنه ای می مانست که ساعت ها در بیابانی خشک و زیر نور خورشید...» «خواجه نصیر به انسان تشنه

ای که در بیابان مانده است، **تشبیه** شده است

آسمان، ستاره، ماه: «**مراعات نظیر** ستاره های نقره فام: «**تشبیه** ستاره به نقره

آسمان، ستاره های نقره فام و ماه که چون ظرفی سیمگون می درخشد: «**تشبیه**

غرق اندیشه و خیال می شوم: «**کنایه** از فکر می کنم

تو می خواهی بخوانی و من می خواهم بدانم: «**واج آرای حرف «ب و ی»**

در گنجینه وجود خود جای می دهی: «**تشبیه** وجود به گنجینه

برخی از آرایه های متن (آخرین پرسش)

نفس او به شماره افتاده بود: «**کنایه** از نزدیک به مردن بود

شمع وجودش به خاموشی می گرایید: «**کنایه** از نزدیک شدن مرگ

شمع وجود: «**تشبیه** وجود به شمع

دست، سر، رو: «**مراعات نظیر**

خودارزیابی

۱- چرا هم کلاسی خواجه نصیر به او لقب «کوه آهن» داد؟

زیرا او خستگی نمی شناخت. با این که دوازده سال بیشتر نداشت، نیمی از روز را در محضر استاد حاسب و نیمی دیگر را در محضر استاد حمزه می گذرانید ولی هیچ گاه آثار خستگی در رخسارش نبود.

۲- ویژگی های اخلاقی ابوریحان و خواجه نصیر را مقایسه کنید.

هر دو سخت کوش بودند. هر دو تا دانستن جواب سوالی دست از تلاش و کوشش بر نمی داشتند. - هیچ چیز مثل دانستن به روح و روان آن دو آرامش نمی داد. - هر دو بسیار باهوش بودند.

۳- به نظر شما راز موفقیت در زندگی امروز، چیست؟

به عهده ی دانش آموز

دانش زبانی: گروه فعلی (۲) (فعل گذشته یا ماضی)

در این درس با دو نوع فعل ماضی آشنا میشوید:

۱. ماضی ساده (مطلق) ۲. ماضی نقلی

ماضی ساده: فعلی است که در گذشته انجام شده است و هیچ نشانه ای ندارد.

مانند: رفتم ، نوشتی ، خورد ، گفتیم ، شنیدید ، پرسیدند

«شناسه ها: مَ ، ی ، شناسه ندارد ، یم ، ید ، -ند»

«طریقه ساخت ماضی ساده: بن ماضی + شناسه»

مفرد	جمع
رفت + مَ: رفتم	رفت + یم: رفتیم
رفت + ی: رفتی	رفت + ید: رفتید
رفت + : رفت	رفت + -ند: رفتند

ماضی نقلی: فعلی است که در گذشته انجام گرفته و اثر آن هنوز باقی است.

نشانه فعل ماضی نقلی: آم ، ای ، است ، ایم ، اید ، -ند

مثال: نوشته ام ، گرفته ای ، خوانده است ، ساخته ایم ، شکسته اید ، خوابیده اند

طریقه ساخت ماضی نقلی: بن ماضی + ه + نشانه نقلی : آم ، ای ، است ، ایم ، اید ، -ند

مفرد	جمع
نوشت + ه + ام: نوشته ام	نوشت + ه + ایم: نوشته ایم
نوشت + ه + ای: نوشته ای	نوشت + ه + اید: نوشته اید
نوشت + ه + است: نوشته است	نوشت + ه + اند: نوشته اند

جواب نوشتن (تمرین ها)

۱- نوع رابطه ی معنایی (ترادف، تضاد) کلمه های زیر را مشخص کنید.

جاهل، دانا	تضاد	فراست، زیرکی	ترادف
فروزان، بی فروغ	تضاد	بلند آوازه، گمنام	تضاد
نقره فام، سیمگون	ترادف	بحث، گفت و گو	ترادف

۲- مانند نمونه جدول زیر را کامل کنید .

فعل	زمان	نوع	شمار	شخص	بن
شنیدم	گذشته	ساده	مفرد	اول شخص	شنید
می سازیم	حال	اخباری	جمع	اول شخص	ساز
گفته اند	گذشته	نقلی	جمع	سوم شخص	گفت
پرسید	گذشته	ساده	مفرد	سوم شخص	پرسید
دارد می نویسد	حال	مستمر	مفرد	سوم شخص	نویس

۳- جمله ی زیر با کدام قسمت درس، ارتباط معنایی دارد؟ دلیل آن را بنویسید.

« انسان بلند همت تا پایه ای بلند به دست نیاورد، از پای طلب ننشیند». (کلیله دمنه)

زیرا تو خستگی نمی شناسی. با این که دوازده سال بیشتر نداری، نیمی از روز را در محضر استاد حاسب و نیمی دیگر را در محضر استاد حمزه می گذرانی ولی هیچ گاه در رخسار تو آثار خستگی نمی بینم .

۴- آرایه ی هر عبارت را مشخص کنید.

الف) هر روز درخت وجود نصیرالدین ، پربارتر می شد.

درخت وجود: —وجود به درخت تشبیه شده است .

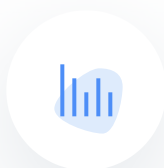
ب) همه یک صدا نام او را بر زبان می راندند.

یک صدا: — کنایه از اتحاد و همدلی/ بر زبان راندن: —کنایه از صدا زدن ، گفتن / صدا و زبان : — مراعات النظیر

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد